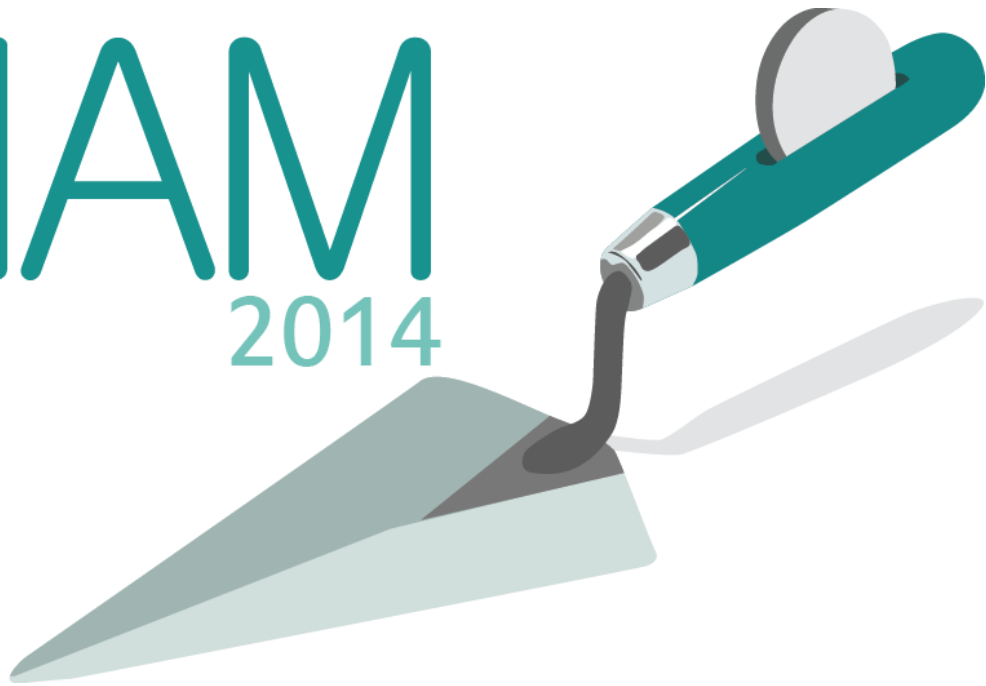

NAM

2014

TILBUD OG ETTERSPØRSEL

Om kapital og kvalitet i norsk arkeologi

Produksjon, distribusjon og konsumpsjon av materielle varer har lenge vært viktige tema innen arkeologifaget. Forståelsen av økonomiske systemer og endringer i flyten av «varer» og «kapital» står sentralt, ikke bare i studier av erverv og levebrød, men også i tolkningen av sosiale strukturer og kulturell endring i forhistoriske samfunn.

I løpet av de siste årene har hensynet til tilbud og etterspørsel også blitt viktigere i den fagpolitiske diskusjonen, og vi har sett en rasjonalisering av arkeologifaget, både innenfor forskning, forvaltning, utdanning og formidling.

Forskningen er i større grad styrt av politiske føringer, og kravet til publisering er større. Gjennom faglige program og strategiske planer ønsker museene å styre større deler av utgravningsvirksomheten etter faglige problemstillinger og prioriteringer. Det er også et mål at materialet som fremkommer gjennom forvaltningsundersøkelser skal aktiveres i forskningen. Samtidig skjerpes kravene til budsjett for slike undersøkelser. Hvilke følger har alt dette for kvaliteten på kunnskapen som blir produsert?

Kvalitetsreformen ble innført for å heve kvaliteten i norsk høyere utdanning, og for å effektivisere og internasjonalsere utdanningsforløpet. Kan vi snakke om en kvalitetshevning innenfor arkeologiutdanningen, og har nyutdannede arkeologer den kompetansen som arbeidsmarkedet etterspør?

Museumsreformen skulle styrke samarbeidet mellom museene, og heve den faglige kvaliteten på formidlingen. Gjennom konsolideringsprosessen har målet vært en institusjonsstruktur med vesentlig færre og administrativt sterkere enheter. Hvilke konsekvenser har dette hatt for den faglige kvaliteten, og for hva museene kan tilby av tjenester?

På NAM 2014 ønsker vi å gjøre noen tilbakeblikk på de endringene som er skjedd det siste tiåret. Vi stiller spørsmål ved hvorvidt disse reformene har bidratt til å rasjonalisere arkeologien, og hvilke konsekvenser dette har hatt for den faglige kvaliteten på den kunnskapen som blir produsert og formidlet. Greier vi i større grad å tilby det samfunnet etterspør?

Torsdag 6. november

09.00 - 11.00 Registrering, Clarion Hotel Stavanger

11.00 - 11.15 Åpning NAM 2014

Keynote

11.15 - 12.00 **Richard Hodges**, Det Amerikanske Universitetet i Roma: «Dark Age Economics 2014».

12.00 - 12.15 Diskusjon, ledes av **Kristin Armstrong Oma**, AM

12.15 - 12.30 Kaffe

Sesjon 1 Arkeologiske perspektiver på marked og kapital

Den økonomiske antropologen Karl Polanyi mente at «markedet» er en kapitalistisk oppfinnelse og at begrepet ikke kan brukes for å beskrive omfordelingssystemer i førmoderne samfunn, hvor økonomien ikke utgjør en egen, frittstående sfære. I slike samfunn er utveksling basert på prinsipper om «gjenytelse» (jeger-samlerøkonomier) eller «redistribusjon» (høvding-økonomier). I ettertid har flere kritisert ideen om at markedstenkning og profittmaksimering var fraværende i før-moderne økonomier. Hva vet vi egentlig om forhistoriske handels- og byttenettverk? Kan man bruke markedsbegrepet for å beskrive vareutveksling og handelssystemer i forhistorien? Når oppsto egentlig markedet? Og hva vet vi om forholdet mellom samfunn, kosmologi og økonomi?

12.30 - 12.40 Innledning v/ **Frode Iversen**, KHM

12.40 - 12.55 **Eivind Heldaas Seland**, UiB: «Markets and premodern economies: are we asking the right questions».

12.55 - 13.10 **Fredrik Hallgren**, Stiftelsen Kulturmiljøvård: «Exotic slate knives and foreign axes. Long distance exchange in the Late Mesolithic and Early Neolithic of Scandinavia».

13.10 - 13.25 **Anders Strinnholm**, AM: «From inalienable object to a commodity. Exchange of Amber in the Scandinavian Neolithic and early Bronze Age».

13.25 - 13.40 **Dagfinn Skre**, KHM: «How money did NOT come into being - and how they just might have».

13.40 - 14.00 Diskusjon

14.00 - 15.00 Lunsj

Sesjon 2 Utdanning og forskning - kvalitet og kapital hånd i hånd?

Kvalitetsreformen ble iverksatt ved samtlige høyere utdanningsinstitusjoner i Norge høsten 2003. Et hovedmål med reformen var at kvaliteten på utdanning og forskning skulle bli bedre, samtidig med at intensiteten på utdanningen skulle økes. Men i hvilken grad har man nådd disse målene? Med et finansieringssystem som belønner økt produksjon av studiepoeng, og et etter hvert fremtredende tellekantsystem som skal stimulere til økt vitenskapelig publisering, kan det hevdes at det er mer fokus på kvantitet og kapital enn kvalitet. Har politiske føringer og større press på publisering gått utover kvaliteten på kunnskapsproduksjonen?

Et annet spørsmål er hvordan reformen har påvirket forholdet mellom forskning og undervisning, og mellom utdanning og arbeidskraft? Det sterke fokuset på rekruttering av studenter bringer med seg paradokser: Det nye undervisningsopplegget, som inkluderer større grad av veiledning og tilbakemelding, er arbeidskrevende og gjør det vanskeligere å skjerme tid til forskning. Det er også et spørsmål om det uteksamineres for mange studenter, og om disse har den kompetansen samfunnet etterspør. Er de uttalte målene i Kvalitetsreformen i det hele tatt forenlige? Og hvor ender i så fall kvaliteten opp?

- 15.00 - 15.10 Innledning v/Arne Johan Nærøy, AM
15.10 - 15.25 **Vidar Røeggen**, UHR: «Publiseringsmønsteret i arkeologi - Hvor publiserer norske arkeologer?».
15.25 - 15.40 **Christopher Prescott** og **Per Ditlef Fredriksen**, IAKH: «Høyere utdanning i endring: Hvordan møter arkeologi utfordringene?».
15.40 - 15.55 **Gørill Nilsen**, UiT: «Kvalitetsreformens konsekvenser – adjektivsyke eller gjennomgripende endringer av arkeologiutdanningen?».
15.55 - 16.10 **Frode Iversen**, KHM: «Hvordan måle vakkert? Kvalitet og internasjonalisering i norsk arkeologisk forskning».
16.10 - 16.30 Diskusjon
16.30 - 16.45 Kaffe

Resultatbørs del 1

16.45 - 18.00

Postersesjon med matservering på Tau Scene

18.00 - 02.00

Fredag 7. november

Sesjon 3 Forskning og forvaltning, kunnskap og kapital

I det siste tiåret har det blitt gjennomført store, flerårige forvaltningsprosjekter i alle landsdeler. Det er generert enorme mengder datamateriale fra pionerfase til middelalder, og prosjektene er ofte ledende for metodeutvikling og tverrfaglig samarbeid i norsk arkeologi. Den samlede aktiviteten og investeringen som samfunnet gjør i arkeologiske utgravninger gjennom slike prosjekter må kunne sies å være spesiell i europeisk sammenheng. Det tar imidlertid ofte lengre tid før resultatene fra de store prosjektene er gjennomarbeidet og publisert. Samtidig gjennomføres det årlig både mindre og mellomstore prosjekter, men ofte er endestoppet for resultatene fra slike utgravninger museets topografiske arkiv.

Samfunnet bør kunne forvente avkastning på den økonomiske investeringen som gjøres i arkeologiske prosjekter av ulik dimensjon, og et viktig spørsmål er derfor om gevinsten står i stil med investeringene? Hvilken betydning har prosjekter av ulik størrelse for den arkeologiske kunnskapsproduksjonen og hva er den allmenne kunnskapsverdien av arkeologiske prosjekter? Hvordan fremstår kvaliteten på et datamateriale ti år etter prosjektavslutning? Hvordan påvirker utgravninger i 10-millionersklassen arkeologiens og kulturminneforvaltningens sosiale kapital i relasjonen med tiltakshavere og allmennheten for øvrig?

- 09.00 - 09.10 Innledning v/**Jostein Gundersen**
09.10 - 09.25 **Bernt Rundberget**, KHM: «Fra skytefelt til produkt - Gråfjellprosjektet gjennom 15 år».
09.25 - 09.40 **Stephen Wickler**, TMU: «Relasjoner mellom forskning og forvaltning: erfaring fra Nord-Norge».
09.40 - 09.55 **Arnulf Østerdal**, Multiconsult: Tittel kommer.
09.55 - 10.10 Kommer
10.10 - 10.30 Diskusjon

10.30 - 10.45 Kaffe

Resultatbørs del 2

10.45 - 13.00

13.00 - 14.00 Lunsj

Sesjon 4 Mot et mer kvalitativt formidlingstilbud?

Formidlingen av faget har endret seg mye i løpet av det siste tiåret. Museumsreformen som ble igangsatt i 2002 skulle bidra til færre og mer robuste institusjoner, men hvilke konsekvenser har konsolideringene hatt for de regionale museenes faglige kvalitet og for tjenestene de har å tilby? Kan man i større grad drive egen arkeologisk forskning, og på sikt også utfordre universitetsmuseene?

Arkeologiformidlingen har stadig blitt mer «levende», både gjennom interaktivitet, multimedia, og ulike former for opplevelses- og aktivitetsbasert formidling. Kan dette også danne grunnlag for næring og økonomisk verdiskaping utenfor museumssektoren? Hvordan er egentlig etterspørselen i samfunnet, hva kan vi tilby, og i hvilken grad kan økende kommersialisering gå på akkord med faglig kvalitet og prinsipper om vern?

14.00 - 14.10 Innledning v/**Wenche Brun**, AM

14.10 - 14.25 **Geir Are Johansen**, Museum Nord: Tittel kommer.

14.25 - 14.40 **Anne Marie Førde**, Musea i Sogn og Fjordane: Tittel kommer.

14.40 - 14.55 Kommer

14.55 - 15.10 **Ragnar Børsheim**, Arkikon AS: «Ny teknologi, nye muligheter».

15.10 - 15.30 Diskusjon

15.30 - 15.45 Kaffe

15.45 - 17.00 Årsmøte

Festmiddag på Clarion Hotel Stavanger

19.00 - 24.00

Lørdag 8. november

11.00 - 15.00 Ekskursjon til helleristningsfeltet på Åmøy.

Årsmøtesaker

Under årsmøtet den 7. november er det mulighet for å ta opp saker som du synes er viktige. Saker som skal behandles på årsmøtet må være innsendt til styret, sammen med de nødvendige dokumenter, senest seks uker før møtedato: innen 26. september. Alle registrerte medlemmer kan melde saker til årsmøtet.

Resultatbørs

Et høydepunkt for mange NAM-deltagere er resultatbørsen. Også i år inviteres institusjoner og prosjekter til å presentere siste nytt, kort og konsist. Foredragsholderne bes om å spisse innleggene, gjerne mot prioriterte problemstillinger. Mer empirisk orienterte tema bør presenteres ved postersesjonen.

Resultatbørsen skal gi et raskt innblikk i nye ting som skjer i faget.

For at styret skal kunne organisere sesjonen på best mulig måte, ber vi om en kort begrunnelse for hvorfor innlegget bør få plass. Vi oppfordrer institusjoner og prosjekter til å være tidlig ute med påmeldingen.

Påmelding må samordnes av den enkelte institusjon før den sendes NAM-styret. På grunn av begrenset plass i programmet, oppfordrer vi hver institusjon til å sende én representant som kan formidle høydepunkter fra sesongen.

Felles påmelding med tittel på enkeltpresentasjonene, samt navn på den som skal holde presentasjonen, sendes NAM-styret ved Kristoffer.Dahle@mrfylke.no innen 26.september.

Poster

Postersesjonen er åpen for alle, og egner seg til presentasjon av resultater fra både forvaltning og forskning. Posterne kan også være et godt medium for forming av eksperimentell arkeologi, formidlingsprosjekter eller resultater fra avhandlinger. Masterstudenter oppfordres spesielt til å stille. Foruten den heder og ære som tilkommer vinneren, deles det ut "gullbillett" for beste poster.

Påmelding til postersesjonen sendes NAM-styret ved Kristoffer.Dahle@mrfylke.no innen 26. september.

Konferansehoteller

Clarion Hotel Stavanger. Bruk kode "NAM14" ved booking. Tel. 51 50 25 00

Pris enkeltrom 1545,- første døgn, 1080,- andre døgn, for dobbeltrom 1645,- første døgn, 1180,- andre døgn.

Park Inn Radisson <http://www.parkinn.com/hotel-stavanger>. Til høyre på siden velger man dato 6-8. november og under "More Options" koden NORARK. Prisen gjelder frem til 9. oktober.

Pris enkeltrom 1295,- første døgn, 795,- andre døgn, for dobbeltrom 1395,- første døgn, 895,- andre døgn.

Fri tilgang til NAR-artikkel for NAM-deltakere

For å markere samarbeidet mellom NAM og NAR vil alle deltakere på årsmøtet få fri tilgang til å laste ned Josephine Rasmussens artikkel om metalldetektorfunn fra våren (vol 47.1) samt de 5 kommentarer og gjensvar som publiseres nå i høst (vol 47.2).

Frister

Saker til årsmøtet, påmelding til postersesjon, samt påmelding til resultatbørsen innen 26. september 2014.

PÅMELDING åpnes snart på www.arkeologiinorge.no

